

A hazai felsőoktatási intézmények által működtetett alumni rendszer sajátosságai

Duga Zsófia

Pécsi Tudományegyetem

A hazai felsőoktatási intézmények számos strukturális és finansziális problémával küzdenek napjainkban. Tevékenységük zavartalan folytatásához, alkalmazkodniuk kell a megváltozott körülményekhez. Ma már a hallgatókért, támogatási forrásokért világméretű verseny zajlik, melybe a magyar intézményeknek is aktívan részt kell vállalniuk. Az, hogy egy felsőoktatási intézmény milyen kapcsolatos szolgáltatásokat képes nyújtani hallgatói, végzett hallgatói, az üzleti-társadalmi élet szereplői részére az intézmények versenyképességét jelentősen alakító tényezőnek tekinthetjük. Ezért vélem úgy, hogy a hazai felsőoktatási intézmények versenyképességének javításában a megfelelő hatékonysággal működtetett alumni rendszerek segítséget nyújthatnak.

Kulcsszavak: alumni, kommunikáció, hallgatói szolgáltatások, támogatásszervezés

BEVEZETŐ

Az elmúlt néhány évtizedben a nemzetközi és a hazai felsőoktatási piacon is igen erőteljes változások mentek végbe. A felsőoktatás a XXI. század információs társadalmának egyik meghatározó és kétségkívül leginkább dinamikus növekvő ágazatává vált. A világ országainak felsőoktatási rendszerében közel 130 millió hallgató tanul, s ezen hallgatók közül megközelítőleg 2,8 millió fő külföldi státusúnak minősül. Egyes becslések szerint a felsőoktatásban tanuló hallgatók száma 2020-ra elérheti a 250 millió főt – akik közül közel 8 millió fő lesz várhatóan külföldi státusú, s az előrejelzések szerint Európában dinamikusabban fog a külföldi hallgatók száma növekedni, mint a hazai hallgatóké (Open Doors 2012).

Hazánkban a rendszerváltozást követően a felsőoktatási törvény lehetővé tette, hogy az állami finanszírozású intézmények mellett alapítványi, egyházi és külföldi finanszírozású intézmények is megjelenjenek képzési kínálatukkal, valamint utat engedtek a költségtérítéses képzési forma bevezetésének is. Mindez nagyarányú felsőoktatási expanziót idézett elő. Már nem csak a beiskolázás előtt álló korosztály érdeklődött élénken a diplomaszerezés lehetősége iránt, hanem azon munkavállalók is, akiknek korábban nem volt módjuk felsőoktatási intézményben tanulmányokat folytatni. Ezzel egy időben a beiskolázáselőttálló korosztály száma is jelentősen megnőtt. A megváltozott elvárások rendszerében a duális szerkezetű magyar felsőoktatási rendszer már nem tudta megfelelő színvonalon kielégíteni a hallgatók, munkáltatók elvárásait, így a szerkezeti reformja elkerülhetetlené vált. Egyik lehetséges megoldásként szolgált a problémára az, hogy Magyarország a Bolognai Egyezmény 1999-es aláírásával elkötelezte magát, hogy aktív részese lesz az Európai Felsőoktatási Térségnek. Az oktatási miniszter által 2002-ben elindított „Csatlakozás az Európai Felsőoktatási Térséghez” elnevezésű kétéves program a 2004. év végén befejeződött. Ennek eredményeként elkészült

1. táblázat: Magyarország felsőoktatás szempontjából releváns korcsoportjainak várható létszáma 2000 – 2050 között

Népesség korcsoportok szerint (efő)	2000	2005	2010	2015	2020	2030	2040	2050
14-17	511	503	476	398	408	417	387	352
18	141	128	129	108	100	105	100	89
18-21	605	510	509	463	398	421	410	363
22-25	707	581	518	516	454	427	428	388
26-29	564	692	561	527	518	420	437	417
30-34	678	746	855	695	662	551	553	549
35-39	622	681	746	855	697	650	539	558

Forrás: Polónyi 2004, 8. o.

és széles körben megvitatásra került a Bologna-folyamat megvalósítását célzó, átfogó felsőoktatási reformkoncepció. Ezen koncepció alapján fogadta el a kormány 2004 tavaszán a „Magyar Universitas Program”-ot, amely a későbbi jogszabály alkotási program szakmai és politikai konszenzuson alapuló feladatait is meghatározza. A magyarországi felsőoktatási intézményeknél 2003 szeptemberétől a kreditrendszer (Európai Kreditátviteli Rendszer – ECTS), majd 2004 szeptemberétől az egységes oklevélrendszer (Europass), s 2006-tól felmenő rendszerben a többciklusú képzési rendszer is bevezetésre került. Hat szakon azonban (orvos, állatorvos, gyógyszerész, fogorvos, jogász, építészmérnök), úgynevezett osztatlan képzésben vehetnek részt a jelentkezők, a képzés speciális jellege miatt ezeken a szakokon alapképzésben nem szerezhető fokozat. A 2012-es tanév kezdetén 72 állami, egyházi és alapítványi intézmény működött Magyarországon (Felvi 2012), míg a 2013-as évben a működő intézmények száma 66-ra csökkent (Statisztikai Tükör 2013)

A magyar felsőoktatási intézmények napjainkban számos problémával küzdenek. Egyrészt folyamatosan csökken hazánkban a népesség száma, ebből adódóan a felsőoktatás hagyományos beiskolázási bázisa is csökkenő tendenciát mutat. Polónyi számításai szerint a „... 18-21 éves korosztály 2001-2005 között több mint 15%-ot csökken,

majd 2012-ig stagnál, ezt követően pedig ismét 18%-ot csökken 2019-ig” (Polónyi 2004: 7). Összességében megállapítható, hogy a nappali tagozatos képzések szempontjából releváns korcsoportok létszáma a 2000-es évtől kezdve csökkenő tendenciát mutat, és a csökkenés mértéke a 2010-es évtől kezdve különösen jelentős (Polónyi 2004: 8).

A másik markáns tendencia az állam csökkenő szerepvállalása a felsőoktatási intézmények működésének finanszírozásában, mely az állami ösztöndíjas képzésekre felvehető hallgatók összlétszámának csökkentésében, valamint a felsőoktatási intézmények finanszírozás struktúrájának átalakításában mutatkozik meg.

A felsőoktatási intézményeknek feltétlenül gondoskodniuk kell a kieső bevételeik pótlásáról, hogy működésük zavartalan legyen. Ha megvizsgáljuk a felsőoktatási intézmények válságra adott választézkedéseit, azt tapasztaljuk, hogy az intézmények túlnyomó többsége a kiadásai csökkentésére törekszik, amit a veszteséges szakok megszüntetésével, a munkaerő elbocsátásával, valamint beszerzési és egyéb gazdálkodást korlátozó intézkedésekkel valósítanak meg. Ezzel párhuzamosan megfigyelhető az is, hogy az egyetemek szolgáltató, vállalkozó jellege is kezd erősödni. A magyar felsőoktatási intézmények is törekednek arra, hogy elindítsák a munkaerőpiac

igényeihez alkalmazkodó képzéseiket, idegen nyelvű képzéseiket, s egyik-másik intézmény már különféle szolgáltatásokat is kínál (karrierközpontok, tanácsadás, tudományos együttműködés a vállalati szférával... stb.) a hallgatóknak, vállalatoknak. *A hazai felsőoktatási intézmények működése során elenyésző szerep jut az intézményi alumni rendszerek működtetésének.* Pedig ezen rendszerek széleskörű, hatékony működtetése javíthatná az intézmények versenyképességét, elősegíthetné a kapcsolatépítést a vállalkozói és a civil szférával, s megfelelő működtetése esetén jelentős bevételi forrást generálhatna az egyetemek számára. *Tudomásul kell venni, hogy a felsőoktatás a XXI. századra értékes árucikké vált, s világméretű verseny indult meg a hallgatókért, a külső források bevonásáért.*

Témaválasztásom aktualitását az adja, hogy hazánkban az egyetemek döntő többsége az alumni hálózat kialakításának kezdeti lépéseinél tart: adatbázis-kiépítés, alap-szolgáltatásokat nyújtása (regisztráció, hírlevelek, magazinok, öregdiák találkozók szervezése). Pozitív változás, hogy napjainkra gyakorlatilag minden hazai felsőoktatási intézmény végez diplomás pályakövető vizsgálatokat, melynek eredményei támpontot nyújthatnak az alumni rendszer, az alumni szolgáltatások fejlesztéséhez. Azt, hogy ez a folyamat hazánkban még csak gyermekcipőben jár, mi sem bizonyítja jobban, mint hogy egyetlen feldolgozható hazai szakcikket találtam a témában. A hazai alumni rendszerek elemzéséhez a legfőbb támpontot az egyes egyetemek intézményfejlesztési, minőségfejlesztési dokumentumai, a DPR vizsgálatok adatai, valamint az intézményi, kari honlapok adták.

A SZOLGÁLTATÁSFEJLŐDÉS ÚTJA A HAZAI EGYETEMEKEN

Magyarországon a felsőoktatási intézmények a rendszerváltást követően, az 1990-es években kezdtek el apróbb, klasszikusnak mondható (fénymásolás, nyomtatás, hallgatói sport és szabadidős

rendezvények szervezése, diákmunka közvetítés) szolgáltatásokat nyújtani a hallgatók számára, ám ezek köre rohamosan bővült – könyvtári szolgáltatás, jegyzetboltok, számítógép- és internethasználat, fénymásolók és ajándékoltok megjelenése, állásbörzék szervezése. A szolgáltatásokat kezdetben a hallgatói önkormányzatok által működtetett irodákban végezték, majd a potenciális fogyasztórétég folyamatos bővülésével az egyszerű hallgatói irodák fokozatosan átalakultak hallgatói szolgáltató központokká, karrierirodákká, s funkciójuk is bővült. A következő fokozat a továbbfejlődésükben az intézményen kívüli szereplők (az üzleti világ résztvevőinek a) bekapcsolódása volt, amit követően a 2000-es évek elején az egyetemek már igyekeznek különféle szolgáltatásokat nyújtani végzett hallgatóik, valamint az üzleti szféra számára is.

Azt, hogy egy felsőoktatási intézmény milyen kapcsolt szolgáltatásokat képes nyújtani hallgatói, végzett hallgatói, az üzleti-társadalmi élet szereplői részére, ma már az intézmények versenyképességét jelentősen alakító tényezőnek tekinthetjük.

Az egyetem jó hírvének megőrzését, javítását alapvetően befolyásolja az adott intézményről a társadalmi környezetben kialakult kép minősége. A legjelentősebb minőségfejlesztő „eszköz” – megítélésem szerint – az elégedett hallgató, aki az intézménye jó hírnevét viszi szerte a világban. *Éppen ezért a hallgatókkal való „foglalkozást” komplex, az egész életpályán átívelő feladatnak tekintem, mely több részem egymásra épüléséből áll össze egészse.*

S, hogy melyek az egymásra épülő részelemei ennek a komplex folyamatnak?

- A beiskolázás folyamatában a potenciális hallgatók és szüleik megnyerése (beiskolázási marketing),
- megfelelő tudáselemek közvetítése a hallgatók felé, az egyetemi infrastruktúra fejlettsége (oktatótermek, laborok bútorzata, technikai felszereltsége, kollégiumi férőhelyek száma, színvonala, tantervek/tanmenetek tartalma, egyetemi könyvtárak, büfék minősége,

2. táblázat: Életpályán átívelő tevékenység típusok mátrixa

	Klasszikus szolgáltatási elemek Fókusz: minden hallgató (90-es évek elejétől)	Új típusú szolgáltatási elemek Fókusz: hallgatók egyes csoportjai (90-es évek végétől – 2000-es évek eleje)	Tudásintenzív szolgáltatási elemek Fókusz: individuum (2000-től napjainkig)
A felvételi kapcsán	felvételi előkészítő tábor, nyelvtábor, gólyatábor és kiadványok, tájékoztató anyagok	nyílt napok	tehetséggondozó programok, játékok, versenyek
A tanulmányok kapcsán	kollégium, sport és rekreáció, kultúra és klubok mentén szerveződő spontán megnyilvánulások (pl.: öregdiák meccsek, beszélgetés „híres” végzetekkel stb.)	állásbörze, karrier iroda, jegyzetbolt kialakítása és üzemeltetése, képzés- és szak specifikus szolgáltatások kialakítása, kiadványok megjelenítése, órarendi karrier kurzus bevezetése	testreszabott tanácsadás, személyre szabható kreditbázisú tanulmányi programok (életvezetési, jogi, karrier tanácsadás)
A diplomaszerzés után	öregdiák klubok, tradicionális, szakok és szakmák szerint szerveződő kamarák, szövetségek, klubok alapján	egyetemi alumniszervezet alapítása, fundraising, diplomás pályakövetés	virtuális egyetemi közösségek kialakítása és fentartása

Forrás: Majó 2009

szabadidős, sport lehetőségek) valamint a felvett hallgatók elégedettségének növelése – különféle szolgáltatások nyújtása révén (belső marketing, a tanulmányok teljes időszaka alatt),

- kapcsolattartás a végzett diákokkal a számukra nyújtott szolgáltatások, kedvezmények révén (diplomás pályakövetés, alumni),
- s mindezen tevékenységek mellett kiemelkedően fontos, hogy az egyetem folyamatosan jó kapcsolatokat ápoljon az üzleti és civil szférával is.

A szolgáltatástípusokat bemutató mátrixból pontosan kiolvasható az egyetem

által nyújtott szolgáltatások fejlődésének folyamata. *Érdekes tény azonban, hogy a végzett hallgatókkal való folyamatos kapcsolattartásban rejlő erőt a magyar egyetemek, főiskolák csak a 2000-es évek eleje-közepe táján ismerték fel.* Ennek elsődleges oka a hazai egyetemek működésének finanszírozási gyakorlatában rejlik. *Hiszen az ezredfordulóig gyakorlatilag nem voltak rákényszerítve az egyetemek arra, hogy a hallgatók megnyerésért egymással versengjenek, s működésükhöz külső forrásból származó támogatásokat szerezzenek.* S ez a versengés a jelenben már országhatáronokon átível a hallgatói mobilitás kereteinek világméretűvé válása révén.

ALUMNI RENDSZEREK JELLEMZŐI A VIZSGÁLTA HAZAI ÉS KÜLFÖLDI EGYETEMEKEN

A hazai egyetemek döntő többsége viszonylag későn, a 2000-es évek során kezdett el alumni tevékenységet folytatni. *A hazai alumni szervezetek késői kialakításának számos oka van:*

- a magyar felsőoktatási intézmények korábban nem voltak piacérzékenyek, teljesítményüket nem a náluk végzett hallgatók munkapiacra betöltött teljesítménye szerint ítélték meg,
- a képzés színvonalát tekintve a különböző intézmények között nem volt releváns különbség,
- a munkáltatók a diplomákat egyenértékűnek tekintették,
- az egyetemek számára az állami finanszírozás mértéke megfelelő volt, ezért többnyire nem támaszkodtak külső forrásokra,
- a felsőoktatási intézmények viszonylag zárt rendszerben működtek,
- az azonos érdeklődésű társadalmi csoportok kapcsolatépítésének és egymás támogatásának társadalmi szempontból nem volt kiemelkedő jelentősége.

Mindez a 2000-es évek elején, közepén megváltozott. Napjainkra a hazai felsőoktatási intézmények többsége valamilyen formában már működtet alumni szervezetet, mert az intézmények mind szélesebb köre kezdi felismerni, hogy a végzettekkel való kapcsolattartás intézményesült formája számukra jelentős előnyöket biztosíthat.

A hazai egyetemek alumni szervezeteik működését az többnyire az angolszász országokban működő rendszerek mintájára alakítják ki. Lényeges különbség azonban, hogy a hazai alumni rendszerek még szervezeti fejlődésük kezdeti stádiumában vannak, társadalmi elismertségük, erejük meg sem közelíti az angolszász egyetemekéit. Intézményeink számára jelenleg a legnehezebb feladatot a volt hallgatók összegyűjtése, egységes szervezetbe integrálása, a megfelelő adatbázis kiépítése okozza. Egy másik

jelentős különbség a már évszázados múltra visszatekintő angolszász gyakorlattal szemben, hogy *hazánkban az alumni szervezetek működése elsősorban egyetemi támogatásból és pályázati forrásokból történik, míg az angolszász országokban az alumni rendszerek működtetésének költségét elsősorban a tagok önkéntes hozzájárulásából, tagdíj-befizetéseikből finanszírozzák.* Ennek oka főként abban keresendő, hogy:

- hazánkban a legtöbb intézmény esetében még nem alakult ki az erős érzelmi kötődés (közösségtudat, büszkeség, kötődés, segíteni akarás) a képző intézmény és a végzett diákok között,
- a megfelelően kiépített, széleskörű nemzetközi kapcsolatrendszer is hiányzik,
- a piacon jelenlévő, meghatározó cégek és az egyetemek közötti együttműködések fontosságának felismerése és kiaknázása is csak kezdeti stádiumban van.

Az alábbiakban kilenc hazai¹ és kilenc külföldi² felsőoktatási intézmény által működtetett alumni rendszer jellemzőit vizsgáltam meg az alábbi szempontok alapján:

- A szervezet, struktúra típusa,
- alapításának időpontja, tagjainak száma,
- az alumni szervezetek működésének finanszírozási formái,
- tagság összetétele (ki lehet alumni tag), a tagsági forma típusai,
- az alumni tagok számára nyújtott szolgáltatások típusai,
- a volt hallgatók elérésének módja

Az alumni szervezet, struktúra típusai

A leggyakoribb, leghatékonyabb forma hazánkban az egyetemi rendszerbe beépült alumni szervezet (ELTE, BME, DE, PTE, SZTE), valamint az egyesületi forma (BCE). Találtam még hazai példát szövetséggént működő öregdiák szervezetre (PPKE), valamint fórum jellegű alumni szervezetet is (LFZE). A nyugati példákat megvizsgálva, az alumni szervezetek jelentős része elsősorban az angolszász országokban

szövetségeként, egyesületként működik. Míg a francia, olasz és dán gyakorlatban az alumni szervezet szintén az egyetemi rendszerbe épül be.

Ezek a különbségek elsősorban az alumni szervezetek működésének eltérő *finanszírozási formáiból* adódnak. A legtöbb hazai alumni szervezet működési költségeinek 90-95%-át az adott egyetem finanszírozza, a költségvetésükbe beépített tételként. E mellett az alumni szervezetek piaci támogatókat is keresnek, s a tagság által fizetett tagdíjakat, az adományok egy részét is a működési költségeik finanszírozására fordítják (bár ezen tételek hazánkban igen csekély mértékűek). Ritka kivételnek tekinthető a Budapesti Corvinus Egyetem, mely dominánsan az alumni egyesület bevételeiből finanszírozza működését. A magyar gyakorlathoz hasonló finanszírozási forma található az olasz, francia, német és dán alumni szervezetek esetében is.

Ezzel szemben az angolszász gyakorlatban az alumni egyesületek, szervezetek önfenntartóak, azaz a befizetett adományokból, támogatásokból fedezik a működés költségeit is. Míg Angliában és az Egyesült Államokban több évtizedes, esetleg évszázados hagyományai vannak az öregdiákok által az Alma Mater számára nyújtott támogatásnak, addig ez a gyakorlat hazánkban elenyésző. Ennek *okai elsősorban az eltérő oktatásfinanszírozási gyakorlatban keresendők*, mert Angliában és az Egyesült Államokban az állam az intézmények finanszírozásában sokkal kisebb részt vállal, mint hazánkban. Ebből eredően az angolszász országokban *működő intézményeknek maguknak kell gondoskodniuk a működésükhöz szükséges források előteremtéséről*.

Alumni tagság létesítésének feltételei

A legtöbb hazai egyetem esetében az alumni szervezet tagja az lehet, aki az adott intézményben szerezte meg diplomáját, s a végzettség megszerzését követően csatlakozik az alumni szervezethez (BME, SE). Másik gyakran előforduló gyakorlat, hogy

az alumni rendszer tagjai lehetnek a végzett hallgatók mellett a jelenlegi hallgatók, az intézményben dolgozó oktatók, kutatók, közalkalmazottak is (ELTE, DE). A Budapesti Corvinus Egyetem a tagsági viszony típusai között tett különbséget. Az alumni szervezet rendes tagja lehet mindenki, aki az egyetemen szerezte meg diplomáját, hallgatói tag lehet minden végzős évfolyamú hallgató, és pártoló tag lehet minden olyan hazai és külföldi természetes és jogi személy, aki pénzbeli és dologi adománnyal támogatja a szervezet működését. A Pécsi Tudományegyetemen a végzett hallgatók mellett a jelenlegi hallgatók és az Erasmus Programban részt vett hallgatók is alumni tagok lehetnek. A végzett diákok eltérő tagsági formákat választhatnak a csatlakozáskor. Az elvi tagság ingyenes, a „bázis tagság” évente 2000 forint, az „aktív tagság” évente 6000 forintot, míg a „támogató tagság” esetén minimum 10000 forint tagdíjat kell fizetni évente az alumni tagoknak. A támogató tagság esetében a befizetendő összeg minimuma van csak meghatározva, a maximuma az egyén döntésétől függ. Az Edutus Főiskolán az éves tagsági díj minden alumnus számára 5000 forint.

A vizsgált nyugati egyetemeken esetében az alumni tagság bázisát a végzett hallgatók és a részképzésben részt vett hallgatók adják (Bologna, Berlin, Sorbonne, Koppenhága). E mellett bevált gyakorlat, hogy az oktatók és az intézmény munkatársai is alumni taggá válhatnak (Barcelona, Duke, Harvard, King's College, Oxford). A patinás, nagy hírű angol, amerikai egyetemeken a tiszteletbeli tagság fogalma is ismert, amit általában azok a személyek kapnak, akik nem az adott intézményben végeztek, de jelentős mértékű támogatást biztosítottak az intézmény számára (Duke, Harvard, King's College, Oxford).

Érdekes megállapítás, hogy hazánkban egyetlen egyetem – a Pécsi Tudományegyetem – alumni portálján található nyilvános adat arra vonatkozóan, hány tagja is van valójában a szervezetnek. Ezzel szemben a vizsgált nyugati egyetemeken esetében csak

elvéve található olyan honlap, ahol nem lehet fel erre vonatkozó, hiteles adat.

Végzett hallgatók elérésének gyakorlata

A legtöbb hazai alumni szervezet ma már működtet saját honlapot, melyen a végzett hallgatók regisztrálni tudnak az alumni rendszerbe, információkat szerezhetnek az Alma Mater aktuális eseményeiről. Emellett a hazai intézmények jelentős része papíralapú regisztrációt is befogad. Néhány intézmény (BME, PTE, EDUTUS) a hallgatóinak saját e-mail címet biztosít, melynek használatát a végzést követően is lehetővé teszi, ezzel biztosítva a folyamatos kapcsolattartás lehetőségét. Egyre több intézmény működtet WEB 2.0-ás – Facebook, iwiw, stb. – alkalmazásokat a volt hallgatóik elérése céljából (SZTE, PTE, SE, IBS).

Nyugati egyetemek gyakorlatát vizsgálva azt tapasztaltam, hogy minden egyetem alumni szervezete rendelkezik web-felülettel. De emellett jelen vannak a Web2 felületeken is, úgymint Facebook, Twitter, LinkedIn, Flickr, Youtube. *Napi szintű kapcsolatot tartanak fent végzett diákjaikkal. Ezzel szemben a hazai alumni honlapok esetében többször tapasztalható, hogy nem aktuálisak a megjelentetett hírek. A sikeres alumni rendszer működésének alapfeltétele a folyamatos, kétirányú kommunikáció biztosítása. Hiszen a végzett hallgató akkor marad kapcsolatban az Alma Materrel, ha folyamatosan fenn tudjuk tartani a figyelmét, érdeklődését. Azon öregdiákok figyelmét, akiket egyszer elvezítettünk, nagyon nehéz lesz visszanyerni.*

Susan Clouse Dolbert az Arizona Egyetem Alumni Szervezetének vezetője egy Ausztráliában megrendezett oktatási konferencián tartott előadásában kihangsúlyozta a kommunikációt, mint az alumni rendszer működtetésének egyik kulcstényezőjét. Mondandójában kiemelte, hogy nagy súlyt kell fordítani az elektronikus formában történő üzenetközvetítésre, mert egyrészt költséghatékony, másrészt gyorsan eljuttatható a célcsoporthoz az üzenet. Vizsgálataik ugyanakkor kimutatták, hogy az öregdiákok

szeretik az Alma Mater által kibocsátott magazin jellegű kiadványokat lapozgatni, olvasgatni, mert ez számukra a kötődés, az „odatartozás” érzését közvetíti. S ezért fontos, hogy az e-mail, Facebook és egyéb on-line üzenetek mellett print termékeket is eljuttassunk az öregdiákjaink számára. S kihangsúlyozta, hogy a különböző típusú rendezvények megszervezése, lebonyolítása is nagyon fontos kommunikációs tényező, hiszen ezen események során alkalom kínálkozik a személyes találkozásra. Ha mi nem látjuk el megfelelő, naprakész információkkal öregdiákjainkat, hogyan várhatjuk el, hogy időt, energiát és támogatást nyújtsanak számunkra (Dolbert 2002)?

Míg az általam vizsgált nyugati egyetemek mindegyike alapvetően on-line, Web2-es platformokon kommunikál a végzett hallgatóival, addig a hazai intézmények esetében még mindig elsősorban az írásbeli és a telefonos kommunikáció dominál. Talán a Pécsi Tudományegyetem Alumni portálja az egyetlen, amely működtet Facebook, LinkedIn, Youtube, Flickr alkalmazásokat is, amely alkalmas virtuális közösségek kialakítására.

HAZAI ÉS NEMZETKÖZI EGYETEMEK ÁLTAL NYÚJTOTT ALUMNI SZOLGÁLTATÁSOK JELLEMZŐI

A hazánkban működő felsőoktatási intézmények által végzett, az öregdiákok számára nyújtott szolgáltatások típusait, az általuk végzett alumni tevékenységeket megvizsgálva, igen vegyes képet kapunk. Viszont, ha az intézmények által működtetett alumni szervezetek deklarált céljait vizsgáljuk, igen jelentős átfedéseket, egyezéseket fogunk találni. Majdnem minden intézmény alumni rendszer működtetésével kapcsolatos deklarált céljai között megtalálhatóak az alábbi, kiemelt célkitűzések:

- a végzett hallgatók összefogása, egységes, összetartó közösséggé szervezése,
- kétoldalú kommunikáción alapuló kapcsolattartás csatornáinak kiépítése,
- különböző típusú szolgáltatások biztosítása,

- a végzett diákok igényeinek, szükségleteinek felmérése,
- különböző típusú szolgáltatások biztosítása számukra,
- a végzett diákok megkeresése információszerzés céljából, melynek eredményei segítséget nyújthatnak az intézményfejlesztési terv kidolgozásához, a képzési terv fejlesztéséhez, a szolgáltatások rendszerének fejlesztéséhez.

A jelentősebb hazai felsőoktatási intézmények alumni szolgáltatásait vizsgálva azt tapasztaltam, hogy az intézmények a kétirányú kommunikáció megvalósítására, minél bővebb információkövetítésére törekednek a végzett hallgatóik irányába. A kérdéskör vizsgálata során, azt tapasztaltam, hogy vannak bizonyos alapszolgáltatások, melyeket szinte minden alumni rendszert működtető hazai felsőoktatási intézmény biztosít, ugyanakkor vannak sajátos, egyedi szolgáltatások is.

Általánosságban az alábbi tevékenységeket végzik a hazai intézmények:

- adatbázis kiépítése, kapcsolattartás a végzett hallgatókkal,
- minden intézmény készít (vagy tervbe vette a készítést) havi rendszerességgel hírlevelet, melyet e-mailben juttat el a végzett hallgatók számára,
- az intézmények jelentős része készít az öregdiákok számára magazint, kiadványt, melyeket évente egyszer vagy kétszer jelentetnek meg,
- találkozókat szerveznek, közreműködnek az évfolyam találkozó előkészítésében,
- számos intézmény szervez szakmai, tudományos rendezvényeket,
- nyújt karrier tanácsadó szolgáltatásokat (önéletrajz, pályaaorientáció, állásközvetítés),
- biztosít különböző kedvezményeket a végzett hallgatóknak (könyvtár használat, tandíjkedvezmény újabb képzéseken való részvétel esetén, különféle szolgáltatások kedvezményes igénybevétele).

Példák a sajátos, egyedi szolgáltatásokra:

- munkáltatók korlátozott hozzáféréseinek biztosítása az intézmény öregdiák adatbázisához,
- saját egyetemi e-mail cím, postafiók biztosítása,
- tárhely lehetőség biztosítása adatok, fényképek feltöltéséhez az adott intézmény honlapján,
- sikeres öregdiák díj,
- öregdiákok kiemelkedő tanulmányainak, publikációinak a megjelenítése,
- on-line és off-line felületek hirdetőknak történő értékesítése,
- tagkártya kibocsátás,
- támogatók honlapon történő megjelenítése,
- egyetemi ajándéktárgyak értékesítése,
- on-line szakmai fórum működtetése.

Az alumni tevékenység azon felül, hogy biztosítja a végzett hallgatókkal való folyamatos kapcsolattartást, azért is fontos az egyetemek számára, mert elősegítheti az adott intézmény versenyképességének javítását, külső forrásokhoz való hozzájutását, az üzleti és a civil szférával való kapcsolatok ápolását, a beiskolázási bázis szélesítését. Az alumni rendszer megfelelő működtetésében rejlő lehetőségeket a hazai felsőoktatási intézmények jelenleg nem használják ki, bár egy-két esetben már vannak kedvező változások.

Mi az, amiben jelentősen különbözik a hazai felsőoktatási intézmények által nyújtott alumni szolgáltatások a nyugati egyetemeken tapasztaltaktól? *Először* is a nyugati egyetemen tevékenységüket nem kizárólag a képzés helyén folytatott (in campus) alumni tevékenységekre koncentrálnak. Ha megnézzük a Harvard az Oxford, a Duke University vagy a King's College alumni rendszerét, azt tapasztaljuk, hogy a végzett diákjaikat „önkéntesként” az intézmény nagyköveteként aktívan bevonják a munkába. Így lehetséges, hogy a világ számos országában működtetni tudnak kihelyezett alumni tagozatokat,

ahol számos helyi rendezvényt szerveznek (off campus). *Másodszor*, ami igen jelentős különbség, az a szolgáltatások tartalmában rejlik. Még a hazai egyetemek fő profilja az alumni tagok regisztrálása, összegyűjtése és az évfolyamtalálkozók szervezése, addig a nagy nyugati egyetemek elsősorban, szabadidős, kulturális és karrierszolgáltatásokat nyújtanak végzett hallgatóik számára. Ezen programok között megtalálhatóak sítáborok, városismereti túrák, koncertek, kiállítások, tudományos esték. Nagyon nagy súlyt fektetnek a mentorálási tevékenységre is. Azaz az öregdiákok különféle típusú segítséget (szakmai tapasztalatok megosztása, ösztöndíjak alapítása, gyakorlati helyek biztosítása saját cégüknél) nyújtanak a jelenlegi hallgatóknak. S a legújabb trend a szolgáltatásaik között, amely egyre növekvő népszerűségnek örvend, az a távoktatási programok elindítása a Coursera és az eDx platformon keresztül.

Ahhoz, hogy megfelelő tartalommal bíró, vonzó szolgáltatásokat tudjunk nyújtani a végzett diákjaink számára, ahhoz először is ismernünk kell az igényeiket. Meg kell kérdeznünk őket, milyen szolgáltatásokat várnak el, fogadnának szívesen az Alma Matertől, s oda kell figyelniük, komolyan kell vennünk a válaszaikat, mert ez segíthet bennünket a fejlesztéseink során. A megkérdésnek megfelelő gyakorlata alakult ki hazánkban, hiszen minden hazai egyetem végez DPR, azaz diplomás pályakövetési vizsgálatokat.

ÖSSZEGRZÉS

Az egyetemek hazánkban anyagi, strukturális problémával küzdenek, s egyre inkább felismerik, pótolniuk kell a kieső bevételeiket külső forrásokból. Hosszú távon a bevételek bővítésében meghatározó szerephez juthat az egyetemeken működő alumni szervezetek forrásszerző tevékenysége is. Ahhoz, hogy ez a jövőben hatékonyan működhessen – a hazai viszonyokat figyelembe véve –, kezdetben az egyetemeknek kell olyan minőségi szolgáltatásokat nyújtani jelenlegi és végzett hallgatóinak, mely

biztosítja az egyetem iránti elkötelezettségük kialakítását, fenntartását.

A különböző típusú szolgáltatások fejlesztésének alapja a teljes hallgatói életpályát végigkísérő, komplex, egymásra épülő szolgáltatások rendszerének kialakítása. Valószínűsíthető, hogy az alumni tagság is csak akkor lesz aktív, ha a folyamatos, naprakész információáramlás biztosított, ha olyan szolgáltatásokat kínálnak végzett diákjaik számára az egyetemek/főiskolák, melyek elvárásaikat, szükségleteiket kielégítik, s amihez a megelégedettség érzése is társul.

A hazai egyetemek jelentős része az alumni tevékenységét a 2000-es évek elején kezdte el. Döntő többségük jelenleg a rendszer kialakításának kezdeti fázisában tart: adatbázis kiépítése, weboldal elkészítése, működtetése. Az általuk nyújtott szolgáltatások elsősorban alapszolgáltatások (regisztráció, alumni hírlevél, alumni magazin, öregdiák találkozók szervezése), melyek fejlesztésre, bővítésre szorulnak. A szolgáltatások fejlesztése előtt azonban célszerű meghatározni, kiket is tekint az adott intézmény alumni-tagnak, a tagoknak milyen igényeik vannak. A szolgáltatások tervezett fejlesztésének alapja az, hogy pontosan ismerjük:

- kik alkotják a célközöniséget,
- milyen szükségleteik, igényeik vannak,
- milyen kommunikációs csatornát használnak a leggyakrabban,
- és mik a mi (egyetem) lehetőségei, céljai.

Az alumni szolgáltatások fejlesztése során a jövőben hat fő fejlesztési vonalat érdemes kiemelni:

- web, web2 alapú szolgáltatások fejlesztése
- szabadidős szolgáltatások körének bővítése
- végzett hallgatók bevonása a szolgáltatási folyamatokba mentorként, önkéntes segítőként
- tudományos, szakmai együttműködések kialakítása

- igénybe vehető kedvezmények körének bővítése
- támogatásszervezési tevékenységek erősítése

A szolgáltatások fejlesztésének kidolgozására célszerű lenne minden érintett egyetemen munkacsoportot felállítani. A lehetséges szolgáltatások tárháza igen széles, s a fejlesztőmunka hatékonyságát növelhetjük, ha egy-egy ilyen munkacsoportban helyt kapnak az informatikusok, webszerkesztők, a jelenlegi és végzett hallgatók, az innovációs tevékenységgel, pályázatírással foglalkozó munkatársak, a marketinggel, rendezvényszervezéssel foglalkozó munkatársak is. Számba kell venni, valójában hány munkatársra van szükség ahhoz, hogy ezek a tervek a való életben is kivitelezhetőek legyenek. A külföldi egyetemek gyakorlatát kellene követni, ahol a főállású munkatársak mellett (10-40 fő intézményenként, ellentétben a hazai gyakorlatban alkalmazott 1-2 fővel), évfolyamfelelősök, régiófelelősök (önkéntesen tevékenykedő volt hallgatók) is segítik a munkát (például: Harvard University, Duke University Oxford University Alumni).

Érdeemes az angolszász modell működését tanulmányozni, s az évszázadok alatt kialakult jó gyakorlatot átvenni. S végezetül érdemes megfogadni a Boston University alumni szervezetének vezetője által adott tanácsokat azok számára, akik sikeresen működő alumni szervezetet szeretnének létrehozni. Íme, a hat lépés, melyek alkalmazása segítséget nyújthat a szervezetek számára az alumni rendszerük kialakítása során (Lambda Chi Alpha Fraternity):

1. Alakíts ki egy a hatékony működésben érdekelt csoportot az öregdiákok köréből!
  - a. Nézd át a meglévő öregdiákok listáját.
  - b. Földrajzi elhelyezkedés szerint csoportosítsd őket.
  - c. Érdeklődési kör szerint csoportosítsd őket.
  - d. Az alkalmas jelölttel találkozz személyesen.
  - e. Vond be a munkafolyamatokba.

2. Kommunikálj!

Írj levelet/e-mailt a végzett diákoknak! Kérd meg őket, frissítsék elérhetőségeiket, adják meg érdeklődési körüket, kérdezz rá végeznének-e önkéntes tevékenységet az alumni szervezetben.

3. Határozd meg az alumni szervezet működési szabályait!

- a. Kerüljenek megfogalmazásra a szervezet hosszú és rövid távú céljai.
  - b. Kerüljön meghatározásra az alumni szervezet által végzett tevékenységek köre.
  - c. Kerüljön meghatározásra az alumni szervezet kommunikációs stratégiája, valamint az, hogy mely kommunikációs eszközöket alkalmazzuk.
  - d. Legyen pénzügyi terv, mely a hatékony működéshez szükséges felhasználható forrásokat reálisan határozza meg.
  - e. Kerüljenek megválasztásra a vezetőségi tagok.
4. Foglald írásba az alapszabályzatot, működési szabályzatot!
  5. Szervezz egy Nyitó Rendezvényt, melyen az eddig elért eredmények kerüljenek bemutatásra!
  6. És ne felejtjük el: Kommunikálni! Kommunikálni és kommunikálni!
    - a. Küldjünk rendszeresen hírleveleket.
    - b. Naprakész információkat helyezzünk el a honlapon.
    - c. Használjon web2-es platformokat a kommunikáció során: Facebook, LinkeDin, Twitter, Youtube.
    - d. Építsünk on-line, szociális alumni közösségeket.
    - e. Készítsünk alumni magazint.
    - f. Szervezzünk öregdiák-találkozókat, egyéb közösségi eseményeket, kirándulásokat.
    - g. Készítsünk nyilvános feljegyzéseket, emlékeztetőket, fényképes és video összefoglalókat a fontosabb eseményekről, rendezvényekről, mérföldkövekről.
    - h. Folyamatosan bővítsük az alumni adatbázisunkat.

	ELTE	Corvinus	BME	SE	DE	SZTE	PTE	Eotvos	IBS
tevékenység kezdete	2007	2006	1999	2011	1994	2005	2001 12405 fő	nincs adat	2003
tevékenység irányítása	a rektor, munkáját 6 fő segíti a vezetőség tagjai közül	Vállalati Kapcsolatok és Karrier Iroda	Diákközpont	Stratégiai Igazgatóság	Hallgatói Kapcsolatok Igazgatósága	Stratégiai Igazgatóság, Karok	Marketing Osztály	nincs adat	nincs adat
elérhetőségek	http://alumni.elte.hu	http://alumni.uni-corvinus.hu/	www.alumni.bme.hu	http://alumni.semmelweis-egyetem.hu Facebook	http://alumni.unideb.hu/ Facebook	http://www.szteal-mamater.hu/ Facebook	http://alumni.pie.hu/ Facebook, Iwiv, LinkedIn, Twitter	http://alumni.muf.hu	http://web.ibs-b.hu/ alumni Facebook
tevékenységgel foglalkozók száma	1 fő a központban, valamint az egyes tagozatok munkatársai	1 fő	1 fő	3 fő	2 fő	2 fő	3 fő + 10 kari koordinátor	nincs adat	2 fő
belépés formája	úrlap letöltése a honlapon, majd postai úton történő beküldése	belépési nyilatkozat postai vagy elektronikus úton elküldve	belépési úrlap postai úton, vagy személyesen	online jelentkezési lap kitöltése	online jelentkezés	online jelentkezés	online jelentkezés, postai út,	online jelentkezés, kötelező regisztrációs díj (5000Ft)	online jelentkezés
alumni szervezet tagjai lehetnek	az Egyetem egykori hallgatói, oktató, kutatói, nem alkalmazottai, az Egyetem jelenlegi oktatói, kutatói, nem oktató-kutató közalkalmazottai	karok volt hallgatói, volt Erasmus hallgatók	végzett hallgatók	egyetemen legalább 2 évet elvégzett hallgatók	hallgató, volt hallgató, oktató, dolgozó, vendégoktató, kutató	végzett hallgatók	végzett hallgatók, jelenlegi hallgatók, Erasmus programon részt vett hallgatók	jelenlegi és végzett hallgatók, oktatók dolgozók és tiszteletbeli tagság adományozható	végzett hallgatók
alumni szervezet által nyújtott szolgáltatások végzett tevékenységek	szakmai, tudományos, szabadidős, sport rendezvények, különféle kedvezmények, évfolyam találkozók szervezése, diplomaosztók, jubileumi diplomák intézése, hírlevél	karrier szolgáltatások, szabadidős, sport és különféle rendezvények szervezése, évfolyam találkozók szervezése, hírlevél	karrier szolgáltatások, kulturális események, kiadványok, konferenciák, évfolyam találkozók, karantárságok, DPR, évkönyvek készítése, hírlevelek, alumni tagkártya kedvezményekkel, ajándéktárgyak árústása, évente kétszer, alumni magazin	karrier szolgáltatások, kulturális események, kiadványok, konferenciák, évfolyam találkozók, karantárságok, DPR, évkönyvek készítése, hírlevelek, alumni tagkártya kedvezményekkel, ajándéktárgyak árústása, támogatás szervezés	karrier szolgáltatások, kulturális események, kiadványok, konferenciák, évfolyam találkozók, karantárságok, DPR, évkönyvek készítése, hírlevelek, alumni tagkártya kedvezményekkel, ajándéktárgyak árústása, DPR	rendezvények, szabadidős, kulturális, sport programok szervezése, diploma osztók, évfolyam találkozók szervezése, jubileumi diplomák átadása, hírlevél, Alma Mater magazin, hírlevél, évkönyv, tagkártya kedvezményekkel, ajándéktárgyak árústása, DPR	rendezvények szervezése, évfolyam találkozók szervezése, kulturális rendezvények, mini kurzusok, jubileumi diplomák átadása, hírlevél, alumni magazin, támogatásszervezés, karrier szolgáltatások, tagkártya kedvezményekkel, DPR	rendezvények szervezése, évfolyam találkozók szervezése, kulturális rendezvények, mini kurzusok, jubileumi diplomák átadása, hírlevél, alumni kártya kedvezményekkel, rendezvények, évfolyam találkozók szervezése	rendezvények, alumni kártya kedvezményekkel, rendezvények, évfolyam találkozók szervezése

	Universitat de Barcelona	Università di Bologna	Humboldt-Universität zu Berlin	Université Paris-Sorbonne	Köbenhavns Universitet	University of Oxford	King's College London	Harvard University	Duke University
alumni tevékenység kezdete	nincs adat - 500 éves múltra tekint vissza az egyetem - 300.000 tag	1987	1966 más fellelhető adat szerint 1871	2007	2007	1886	1950	1965	1858 140.000 tag
alumni tevékenység irányítása	nincs adat	egyesület-ként működik	nincs adat	non profit, közhasznú szervezet	igazgató tanács - 9 fős testület irányítja	rektor helyettes és a küllügyi vezető irányítása alatt működik	http://alumni.kcl.ac.uk Facebook, Twitter, LinkedIn	HAA Board, 13 fő igazgatósági tag, + delegált öregeitákok	DAA board 51 fő
alumni web - oldali címe WEB2 alkalmazások	http://www.alumni.ub.edu Facebook, Twitter, Youtube, LinkedIn, RSS	http://www.collegio.unibo.it/ Alumni/index.php/Main_Page	https://www.hu-berlin.de/alumni - teljes tartalom csak tagoknak elérhető	http://www.sorbonne-alumni.org Facebook, Twitter, LinkedIn, Google+,	http://alumni.ku.dk/ Facebook, Flickr, LinkedIn, Twitter, Youtube	https://www.alumni.ox.ac.uk/ Facebook, Twitter, Youtube	http://alumni.harvard.edu/ Facebook, Twitter, LinkedIn	http://www.dukealumni.com/ facebook, twitter, LinkedIn, Flickr, youtube	
alumni tevékenységgel foglalkozó munkatársak száma	vezető, irodai alkalmazott klubok munkatársai önkéntesek	4 fő direktor + 3 fő	2 fő a központban + az egyes karok munkatársai	na.	9 fő	14 fő + az önkéntesek, valamint a nemzetközi irodák munkatársai, valamint az egyes iskolák alumni csoportjai	14 fő a központi irodában + az önkéntesek + egyes regionális, szakmai csoportok munkatársai (72 fő)	önkéntesek támogatásszervezés, utazásszervezés, programszervezés 34 fő	
belépés formája	on line regisztráció éves díj 500 Euro	online regisztráció fizetmi (mértékére nincs fellelhető adat)	online regisztráció	on line regisztráció - 150 Euro - tag 1000 Euro /évi - támogató 5000 Euro/ év - kiemelt támogató	on line regisztráció - nincs tagdíj	online regisztráció	online regisztráció ingyenes-on line jelenlét, alumni magazin, évfolyam találkozók) - többi fizetés 60 font/ év a minimum	online regisztráció	online regisztráció
alumni szervezet tagjai lehetnek	végzett hallgatók (grad. postgrad, phd), oktatók, dolgozók, Erasmus hallgatók	végzett hallgatók	végzett hallgatók	végzett hallgatók	jelenlegi és végzett diákok, csereprogramokon Erasmus programokon részt vett hallgatók	végzett diákok (full program, szakképzés, mesterképzés, nemzetközi csereprogramok)	végzett diákok, munkatársak, volt munkatársak	végzett diákok, jelenlegi diákok, oktatók, tiszteletbeli tagok	végzett diákok jelenlegi diákok, oktatók, tiszteletbeli tagok
alumni szervezet által nyújtott szolgáltatások végzett tevékenységek	támogatás-szervezés, kiemelt szerep, kulturális programok, öregeitákok, alumni szakszervezetek vannak PhD, Chanda - International management Alumni Group, Cyma Engineering Group, workshopok, konferenciák szervezése	támogatás-szervezés, kiemelt szerep, kulturális programok, öregeitákok, alumni szakszervezetek vannak PhD, Chanda - International management Alumni Group, Cyma Engineering Group, workshopok, konferenciák szervezése	hírelvi, sport és túra programok, egyéb szabaddis programok, alumni találkozók, Campusz túra a jelen megismerésére, alumni kártya kedvezményi alumni ajándéktárgy shop, hírelvelek, karrier szolgáltatás, szakmai szolgáltatók, Humboldt portré sorozat, alapítványok működése (sz. fondjnak, fejlesztéséb), támogatás-szervezés	karrier szolgál-tatás, alumni találkozók, szakmai tudományos programok szervezés, workshopok, hírelvi évi 6-8 alkalommal, mentor program, szabaddis programok, támogatás-hálózat épít (New York, China, London), irodalmi szalon	karrier szolgál-tatás, alumni találkozók, szakmai tudományos programok szervezés, workshopok, hírelvi évi 6-8 alkalommal, mentor program, szabaddis programok, támogatás-hálózat épít (New York, China, London), irodalmi szalon	Oxford alumni kártya-kedvezmények, alumni magazin, szakmai, tudományos, szabaddis rendezvények, alumni találkozók (évfolyam találkozók, alumnius hétfő), nemzetközi találkozó pld. Madrában, New York), alumni csoportok és az 3 kontinensen önkéntesek (utazás utazás utazás) minden évben, támogatás-szervezés utazás szolgáltatók (utazás utazás utazás) alumni ajándéktárgy, karrier szolgáltatások, ingyenes önkéntesek, ingyenes	alumni belti vannak: öregeitákok kör szerinti csoportok, alumni találkozók, kulturális, szakmai és szabaddis programok, tematikus vasárnap, ebédek, utazási kedvezmények (továbbképzés, képzés, nyelvi képzés, könyvtár, szállás, stb), alumni magazin, hírcetvek publikációs tevékenység, alumni csoportok, önkéntesek, támogatás-szervezés, online shop, kedvezményi önkéntesek, karrier szolgáltatások, ingyenes önkéntesek, ingyenes	Duke kártya kedvez-mények, szabaddis, sport, kulturális, szakmai, tudományos rendezvények, alumni találkozók, Duke bankkártya, hírelvi, utazás-szervezés, Coursea támogatás-szervezés, önkéntesek, karrier szolgáltatások Duke Award	Duke kártya kedvez-mények, szabaddis, sport, kulturális, szakmai, tudományos rendezvények, alumni találkozók, Duke bankkártya, hírelvi, utazás-szervezés, Coursea támogatás-szervezés, önkéntesek, karrier szolgáltatások Duke Award

JEGYZETEK

- 1 Budapesti Corvinus Egyetem, Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem, Debreceni Tudományegyetem, Eduтус Főiskola, Eötvös Lóránd Tudományegyetem, International Business School Budapest, Pécsi Tudományegyetem, Semmelweis Egyetem, Szegedi Tudományegyetem.
- 2 Duke University, Harvard University, Humboldt-Universität zu Berlin, King's College London, Københavns Universitet, Universitat de Barcelona, Università di Bologna, Université Paris – Sorbonne, University of Oxford.

HIVATKOZÁSOK

Boston University Office of International Alumni Programs (2013): *How to Start/Create an Alumni Association* – Content adapted from Lambda Chi Alpha Fraternity, and Boston University Office of International Alumni Programs – (http://alumnichannel.com/blog/?page_id=4, letöltve: 2013.08.01)

Budapesti Corvinus Egyetem - www.uni-corvinus.hu
Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem - www.hme.hu

Debreceni Tudományegyetem - www.deoec.hu
Dolbert, S. (2002): *Future Trends in Alumni Relations*. 16th Australian International Education Conference Hobart, 30 September to 4 October 2002 (www.aiec.idp.com/pdf/closedolbert_p.pdf, letöltve: 2013.08.01)

Duke University - <http://duke.edu>

Eduтус Főiskola – www.edutus.hu

Eötvös Lóránd Tudományegyetem – www.elte.hu

Felvi – www.felvi.hu, letöltve 2012. május 1.

Harvard University - www.harvard.edu

Humboldt-Universität zu Berlin - www.hu-berlin.de

International Business School Budapest - www.ibs-b.hu

King's College London - www.kcl.ac.uk

King's College London (2012): *Financial Statements 2011/2012* - <http://www.kcl.ac.uk/aboutkings/orgstructure/ps/finance/statements/financialstatements2012.pdf>, letöltve 2013.08.01)

Københavns Universitet - www.ku.dk

Lambda Chi Alpha Fraternity: *How to start/Create an Alumni Association* - Content adapted from Lambda Chi Alpha Fraternity, and Boston University Office of International Alumni Programs (<http://alumnichannel.com/blog/how-to-create-an-alumni-association/> - letöltve: 2013. 08.01)

Majó, Z. (2009): *Hallgatói életútmenedzsment*. Aula, Budapest 2009 pp.165-178

Open Doors (2012): *Open Doors Data 2012*. (<http://www.iie.org/Research-and-Publications/Open-Doors/Data>, letöltve:2013.08.01)

Pécsi Tudományegyetem – www.pte.hu

Polónyi, I. (2004): *A hazai felsőoktatás demográfiai összefüggései a 21. század elején*. Felsőoktatási Kutatóintézet Budapest. (www.hier.iif.hu/hu/letoltes.php?fid=kutatas_kozben/293 - letöltve: 2013. 08.01)

Semmelweis Egyetem - <http://semmelweis-egyetem.hu>

Statistikai Tükör (2013): *Oktatási adatok 2012/2013*. KSH Budapest, VII. évfolyam 32. szám, 2013/32

Szegedi Tudományegyetem - www.u-szeged.hu

Univeritat de Barcelona- www.ub.edu

Università di Bologna- www.unibo.it

Université Paris – Sorbonne - www.english.paris-sorbonne.fr

University of Oxford – www.ox.ac.uk

Duga Zsófia, MBA, PR referens
zsofiaduga@yahoo.com
Pécsi Tudományegyetem
Általános Orvostudományi Kar

doktorjelölt

Pécsi Tudományegyetem
Közgazdaságtudományi Kar

Characteristics of alumni system operated by the Hungarian universities

In the 20th century, the process of internationalization also began in the education. Higher education is definitely the most significant and most dynamically increasing sector of the 21st century information society. Nowadays approximately 130 million students study in higher education globally and 2.8 million of them are considered to have foreign status. Hungarian higher education institutions have launched training programs which meet the requirements of the labour force market and training programs in foreign languages, moreover they have entered the competition for students.

Zsófia Duga